



ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ
ΜΑΘΗΣΗ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

**A2.1 ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ
ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΟΥ: 2023-2-EL02-KA220-YOU-000182904

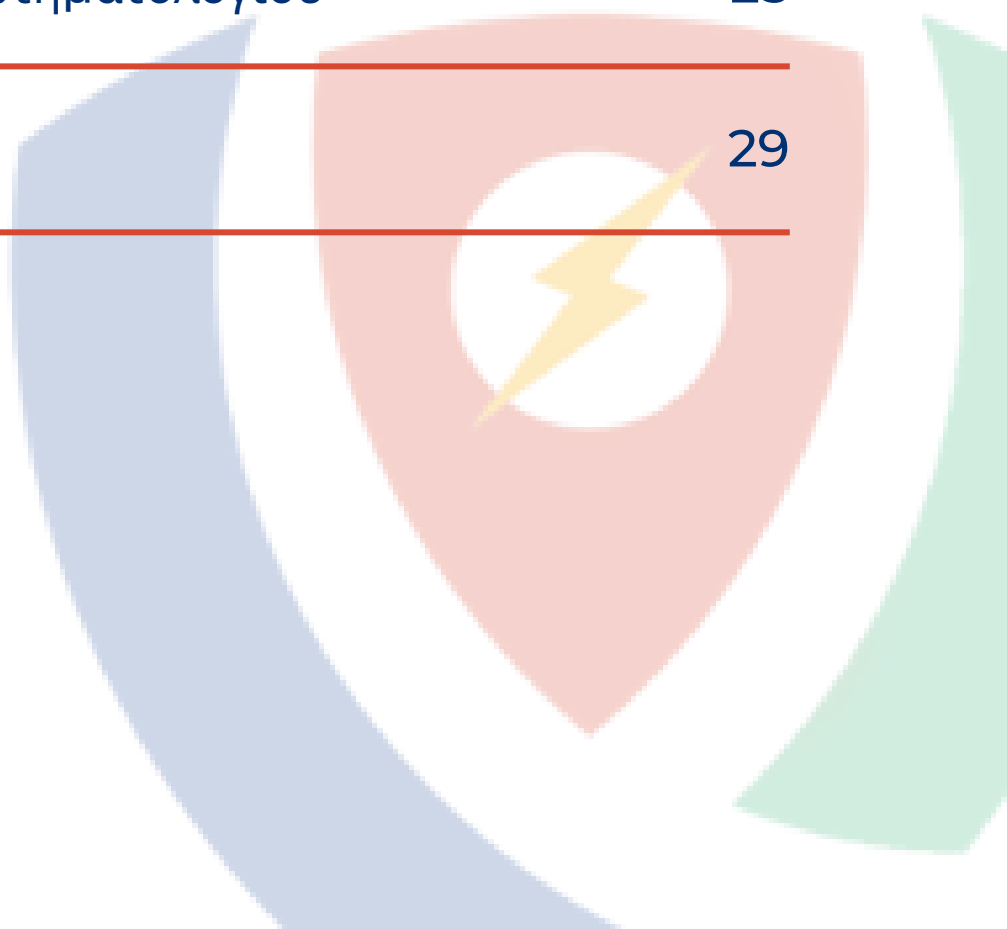
www.shield-project.eu

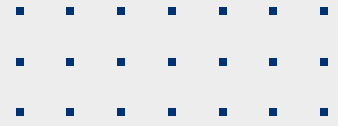


Co-funded by
the European Union

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	03
Έρευνα και Βάσεις Δεδομένων – Εισαγωγή	04
Ερωτηματολόγιο – Εισαγωγή	05
ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	06
Εθνικές Πληροφορίες – Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου ανά Χώρα	25
Σύναψη	29





Εισαγωγή



Το έργο SHIELD (Στρατηγικές και Διαδραστική Μάθηση για Βελτιστοποίηση Ενέργειας και Υγείας) είναι μια καινοτόμος ευρωπαϊκή πρωτοβουλία στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, που στοχεύει στην ενδυνάμωση των νέων συνδέοντας τις βιώσιμες ενεργειακές πρακτικές με την ευαισθητοποίηση για τη σωματική και ψυχική υγεία. Ενόψει των αυξανόμενων περιβαλλοντικών και κοινωνικών προκλήσεων, το έργο επιδιώκει να εξοπλίσει τους νέους με τις γνώσεις και τις ικανότητες που είναι απαραίτητες για να γίνουν ενεργοί, ενημερωμένοι και υπεύθυνοι πολίτες, ικανοί να συμβάλουν σε πιο ανθεκτικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινότητες.

Ξεκινώντας με την έρευνα και την ανάπτυξη εκπαιδευτικών εργαλείων, το SHIELD χρησιμοποιεί συμμετοχικές και διαδραστικές μεθόδους μη τυπικής μάθησης, συμπεριλαμβανομένων τεχνικών μάθησης μέσω παιχνιδιών, για να βοηθήσει τους νέους να κατανοήσουν καλύτερα τη σύνθετη σχέση μεταξύ ενεργειακών επιλογών, κλιματικής αλλαγής και ολιστικής ευημερίας. Ταυτόχρονα, ενισχύει την ψηφιακή τους ετοιμότητα και την ικανότητά τους να προσαρμόζονται σε ταχέως εξελισσόμενα κοινωνικά και τεχνολογικά πλαίσια.

Το έργο υλοποιείται μέσω μιας διεπιστημονικής συνεργασίας που συνδυάζει ακαδημαϊκή εμπειρογνωμοσύνη, εμπειρία ενδυνάμωσης των νέων και τοπικές πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης. Η κοινοπραξία περιλαμβάνει το Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Ελλάδα), τον Σύνδεσμο DRVO (Κροατία) και το Ίδρυμα Korenyak (Βουλγαρία).

Η μακροπρόθεσμη φιλοδοξία του SHIELD είναι να δημιουργήσει ένα ανοιχτό και προσβάσιμο οικοσύστημα ψηφιακής μάθησης, να προωθήσει την περιβαλλοντική παιδεία μεταξύ των νέων και να αναπτύξει συνεργατικές δράσεις που επηρεάζουν θετικά την ευημερία των τοπικών κοινωνιών στην Ελλάδα και σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Έρευνα και Βάση Δεδομένων

Εισαγωγή

Το στοιχείο «Έρευνα και Βάση Δεδομένων» του έργου SHIELD διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών και κοινοτικών δραστηριοτήτων της πρωτοβουλίας. Λειτουργεί ως κρίσιμη βάση για την κατανόηση των αντιλήψεων, των αναγκών, των κενών γνώσης και των συμπεριφορικών τάσεων των νέων σχετικά με τη διασύνδεση μεταξύ της χρήσης ενέργειας και της υγείας - τόσο της σωματικής όσο και της ψυχικής.



Ο πρωταρχικός στόχος αυτής της φάσης έρευνας ήταν η συλλογή και ανάλυση αξιόπιστων δεδομένων με επίκεντρο τους νέους, τα οποία μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη διαδραστικών μαθησιακών ενοτήτων και εργαλείων ανάπτυξης ικανοτήτων. Μέσω της χρήσης ψηφιακών ερωτηματολογίων, συγκεντρώσαμε τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές πληροφορίες από συμμετέχοντες από διαφορετικές κοινότητες, επιτρέποντάς μας να δημιουργήσουμε μια ολοκληρωμένη βάση δεδομένων. Αυτή η βάση δεδομένων υποστηρίζει πλέον τη λήψη αποφάσεων βάσει τεκμηρίων καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου.



Ερωτηματολόγιο

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της στρατηγικής μας για τη συλλογή δεδομένων, σχεδιάσαμε και αναπτύξαμε ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο με στόχο την καταγραφή των απόψεων των νέων σχετικά με τη σχέση μεταξύ κατανάλωσης ενέργειας, περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και υγείας. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από 60 ερωτηθέντες, κυρίως νέους και άτομα που δραστηριοποιούνται στον τομέα της νεολαίας.

Η δομή του ερωτηματολογίου αντικατοπτρίζει τον διεπιστημονικό χαρακτήρα του έργου SHIELD. Οι ερωτήσεις ομαδοποιήθηκαν θεματικά σε τρεις βασικές διαστάσεις:

1. Συνδέσεις Ενέργειας και Δημόσιας Υγείας – αξιολόγηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις επιπτώσεις των πηγών ενέργειας στην υγεία.
2. Ψυχική Υγεία και Κοινωνικός Αντίκτυπος – διερεύνηση του άγχους, του στρες και των συναισθηματικών αντιδράσεων που σχετίζονται με κλιματικά και ενεργειακά ζητήματα.
3. Συμπεριφορικά Εμπόδια και Κίνητρα – εντοπισμός εμποδίων και κινήτρων που επηρεάζουν τις προσωπικές επιλογές που σχετίζονται με την ενέργεια.

Αυτό το εργαλείο μας επέτρεψε όχι μόνο να συλλέξουμε αριθμητικά δεδομένα, αλλά και να εντοπίσουμε υποκείμενα πρότυπα στις περιβαλλοντικές συμπεριφορές, στις ανησυχίες για την ψυχική υγεία και στην ετοιμότητα υιοθέτησης πιο βιώσιμων τρόπων ζωής.



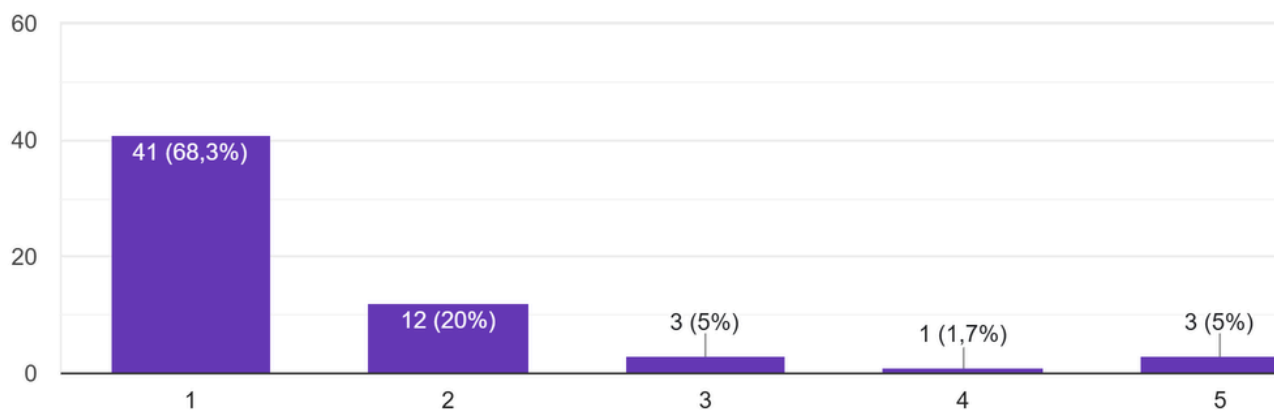
ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Α) Γενικές ερωτήσεις σχετικά με τη σύνδεση ενέργειας-υγείας

1. Πώς αντιλαμβάνεστε τον αντίκτυπο των μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. ορυκτών καυσίμων) στη δημόσια υγεία;

How do you perceive the impact of non-renewable energy sources (e.g., fossil fuels) on public health?

60 απαντήσεις



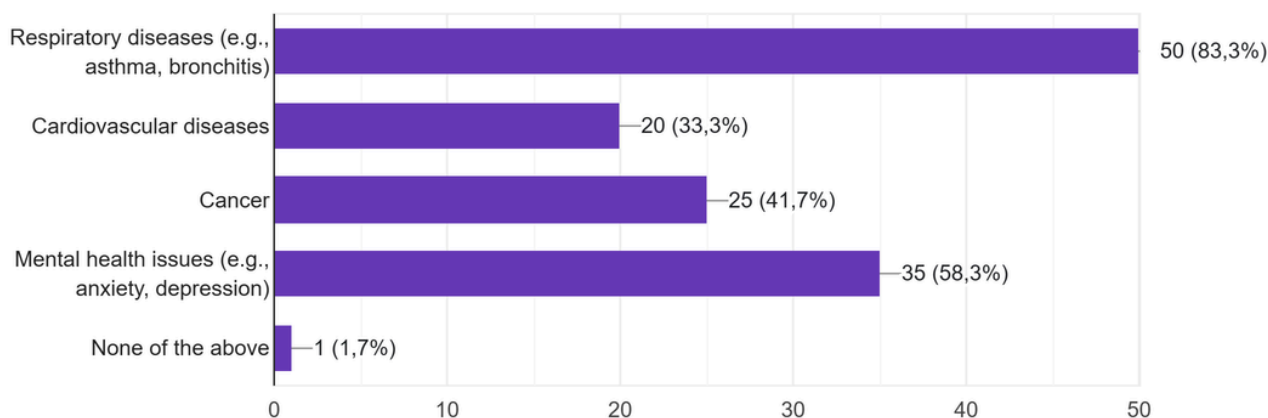
Τα αποτελέσματα από την ερώτηση «Πώς αντιλαμβάνεστε τον αντίκτυπο των μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. ορυκτών καυσίμων) στη δημόσια υγεία;» υποδεικνύουν ισχυρή συναίνεση μεταξύ των ερωτηθέντων σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις των ορυκτών καυσίμων. Μια σημαντική πλειοψηφία — 68,3% (41 από τους 60 ερωτηθέντες) — αξιολόγησε τον αντίκτυπο ως εξαιρετικά αρνητικό (βαθμολογία 1), ενώ το 20% επέλεξε μια ελαφρώς λιγότερο σοβαρή αλλά αρνητική οπτική γωνία (βαθμολογία 2).

Μόνο μια μικρή μειοψηφία αξιολόγησε τον αντίκτυπο ως ουδέτερο ή θετικό (οι βαθμολογίες 3 έως 5 συνολικά ανέρχονται σε μόλις 11,7%). Αυτή η σαφής απόκλιση προς το αρνητικό άκρο του φάσματος υπογραμμίζει μια καλά εδραιωμένη ευαισθητοποίηση μεταξύ των συμμετεχόντων σχετικά με τις επιβλαβείς συνέπειες της χρήσης ορυκτών καυσίμων στη δημόσια υγεία, ευθυγραμμιζόμενη με τις παγκόσμιες ανησυχίες για την ατμοσφαιρική ρύπανση, τις αναπνευστικές παθήσεις και τους μακροπρόθεσμους κινδύνους για την υγεία που προκαλούνται από τις εκπομπές.

2. Ποια ζητήματα υγείας πιστεύετε ότι σχετίζονται περισσότερο με την ενεργειακή ρύπανση (π.χ. εκπομπές από ορυκτά καύσιμα);

Which health issues do you think are most strongly related to energy pollution (e.g., emissions from fossil fuels)?

60 απαντήσεις

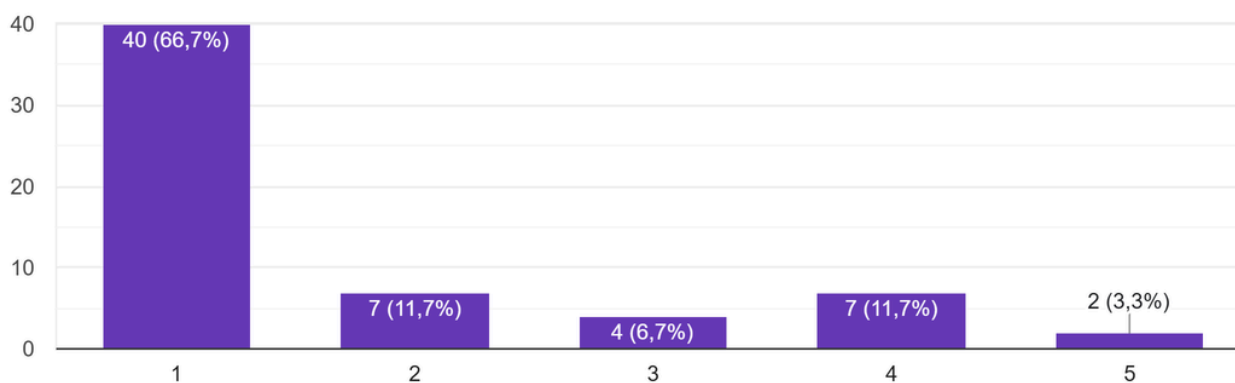


Απαντώντας στην ερώτηση «Ποια προβλήματα υγείας πιστεύετε ότι σχετίζονται περισσότερο με την ενεργειακή ρύπανση (π.χ., εκπομπές από ορυκτά καύσιμα);», η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων προσδιόρισε τις αναπνευστικές παθήσεις ως το κύριο πρόβλημα υγείας, με το 83,3% (50 από τους 60) να επιλέγει αυτήν την επιλογή. Αυτή η ισχυρή συσχέτιση πιθανότατα οφείλεται στην καλά τεκμηριωμένη σύνδεση μεταξύ της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και παθήσεων όπως το άσθμα και η βρογχίτιδα. Επιπλέον, το 58,3% συνέδεσε την ενεργειακή ρύπανση με προβλήματα ψυχικής υγείας, όπως το άγχος και η κατάθλιψη, υπογραμμίζοντας την αυξανόμενη δημόσια αναγνώριση του ψυχολογικού στρες που προκαλείται από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Το 41,7% συνέδεσε τις εκπομπές ορυκτών καυσίμων με τον καρκίνο και το 33,3% με καρδιαγγειακές παθήσεις, δύο στοιχεία που υποστηρίζονται από αυξανόμενα επιστημονικά στοιχεία. Μόνο ένας ερωτηθέντας (1,7%) πίστευε ότι δεν υπήρχε σύνδεση μεταξύ της ενεργειακής ρύπανσης και των προβλημάτων υγείας. Συνολικά, οι απαντήσεις αντανακλούν υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης σχετικά με τον ευρύ και πολύπλευρο αντίκτυπο της ενεργειακής ρύπανσης στην ανθρώπινη υγεία.

3. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (π.χ. ηλιακή, αιολική) επηρεάζουν θετικά τη δημόσια υγεία;

To what extent do you believe renewable energy sources (e.g., solar, wind) positively impact public health?

60 απαντήσεις



Οι απαντήσεις στην ερώτηση «Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (π.χ. ηλιακή, αιολική) επηρεάζουν θετικά τη δημόσια υγεία;» καταδεικνύουν μια ισχυρή θετική αντίληψη μεταξύ των συμμετεχόντων. Το 66,7% (40 από τους 60) πιστεύει στον μέγιστο βαθμό ότι η ανανεώσιμη ενέργεια συμβάλλει θετικά στη δημόσια υγεία. Μικρότερα ποσοστά έδωσαν μέτριες απαντήσεις, με το 11,7% να επιλέγει τα επίπεδα 2 και 4 για κάθε άτομο, και το 6,7% να επιλέγει μια πιο ουδέτερη στάση (επίπεδο 3).

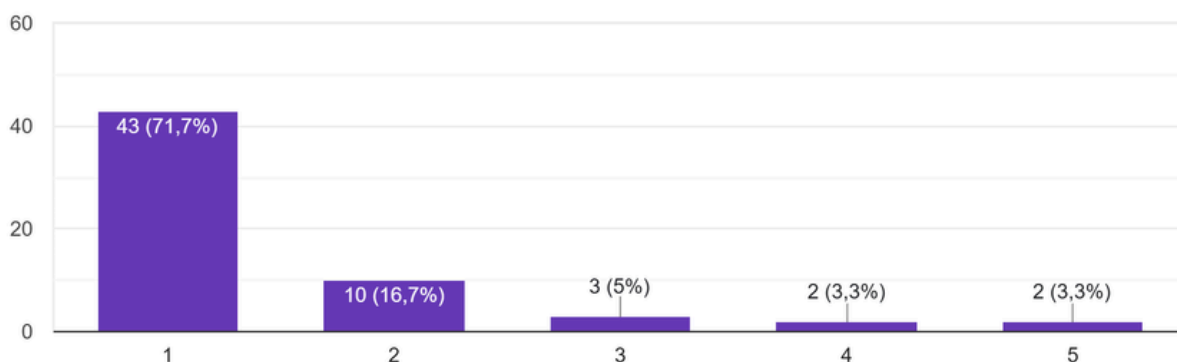
Μόνο το 3,3% αξιολόγησε τον αντίκτυπο στο χαμηλότερο επίπεδο θετικότητας (επίπεδο 5). Αυτά τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι οι ερωτηθέντες αναγνωρίζουν ευρέως τα οφέλη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την υγεία — όπως καθαρότερος αέρας, μειωμένες ασθένειες που σχετίζονται με τη ρύπανση και χαμηλότερα επίπεδα στρες — ενώ μόνο ένας οριακός αριθμός εξέφρασε σκεπτικισμό ή αβεβαιότητα.

B) ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΈΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΈΣ ΠΤΥΧΈΣ

1. Πόσο ανησυχείτε για τις επιπτώσεις στην ψυχική υγεία από τη ζωή σε περιοχές με υψηλά επίπεδα ρύπανσης που σχετίζεται με την ενέργεια;

How concerned are you about the mental health impacts of living in areas with high levels of energy-related pollution?

60 απαντήσεις



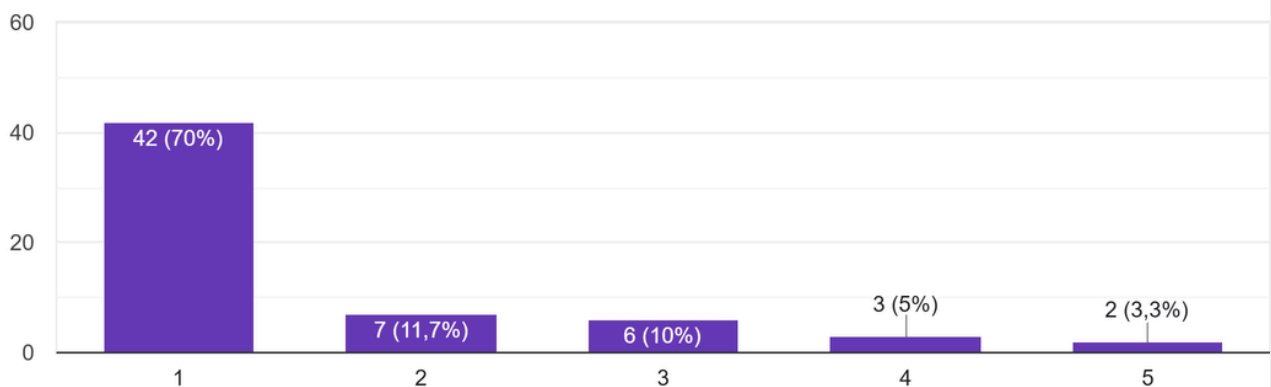
Στην ερώτηση «Πόσο ανησυχείτε για τις επιπτώσεις στην ψυχική υγεία από τη ζωή σε περιοχές με υψηλά επίπεδα ρύπανσης που σχετίζεται με την ενέργεια;», τα δεδομένα αποκαλύπτουν ένα ισχυρό επίπεδο ανησυχίας μεταξύ των συμμετεχόντων. Το 71,7% (43 από τους 60) εξέφρασε το υψηλότερο επίπεδο ανησυχίας (βαθμολογία 1), ενώ ένα άλλο 16,7% (10 ερωτηθέντες) αξιολόγησε την ανησυχία του στο επίπεδο 2. Οι υπόλοιπες απαντήσεις ήταν διασκορπισμένες στα χαμηλότερα επίπεδα ανησυχίας, με μόνο το 3,3% να επιλέγει καθεμία από τις χαμηλότερες βαθμολογίες (4 και 5).

Αυτά τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων αναγνωρίζει μια άμεση σύνδεση μεταξύ της περιβαλλοντικής ρύπανσης και της ψυχολογικής ευεξίας, σε ευθυγράμμιση με την αναδυόμενη έρευνα σχετικά με το οικολογικό άγχος, το χρόνιο στρες και το ψυχολογικό βάρος της περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Αυτή η υψηλή επίγνωση παρουσιάζει μια ευκαιρία για περαιτέρω εκπαιδευτικές και πολιτικές πρωτοβουλίες που συνδέουν την ψυχική υγεία με την περιβαλλοντική δικαιοσύνη.

2. Πιστεύετε ότι η μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην κοινότητά σας θα βελτίωνε την ψυχική ευεξία (π.χ., ασφάλεια στην εργασία, μειωμένο άγχος);

Do you believe transitioning from fossil fuels to renewable energy sources in your community would improve mental well-being (e.g., job security, reduced stress)?

60 απαντήσεις



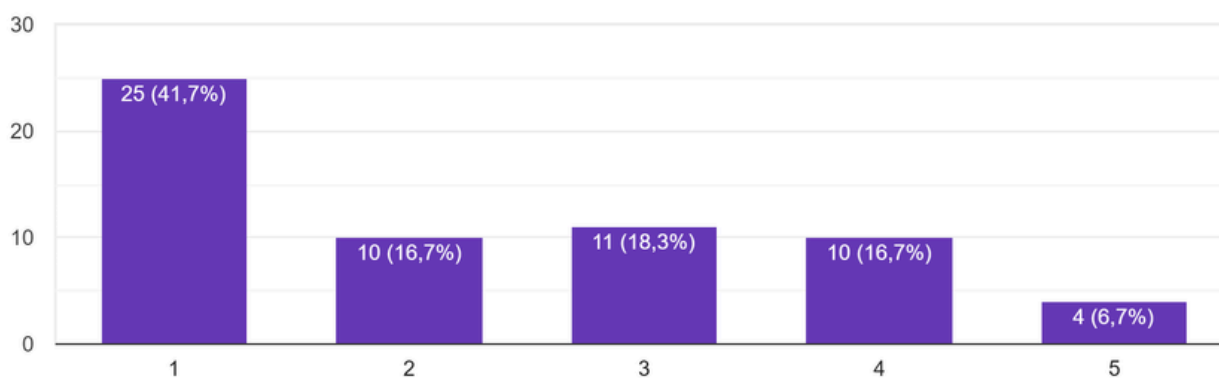
Σε απάντηση στην ερώτηση «Πιστεύετε ότι η μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην κοινότητά σας θα βελτίωνε την ψυχική ευεξία (π.χ., ασφάλεια στην εργασία, μειωμένο άγχος);», τα αποτελέσματα δείχνουν ισχυρή πεποίθηση στα οφέλη μιας τέτοιας μετάβασης για την ψυχική υγεία. Το 70% (42 από τους 60 ερωτηθέντες) επέλεξε το υψηλότερο επίπεδο συμφωνίας (βαθμολογία 1), υποδηλώνοντας ισχυρή πεποίθηση ότι η υιοθέτηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα μπορούσε να οδηγήσει σε βελτιωμένη ευεξία, ιδίως μέσω αυξημένης σταθερότητας στην εργασία, καθαρότερων περιβαλλόντων και μειωμένου άγχους που σχετίζεται με το κλίμα.

Ένα μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων επέλεξε μέτρια συμφωνία (βαθμολογίες 2 και 3), αποτελώντας το 21,7% συνολικά, ενώ μόνο το 8,3% εξέφρασε αμφιβολίες ή διαφωνίες. Αυτό αντανακλά μια αυξανόμενη επίγνωση των κοινωνικών και ψυχολογικών διαστάσεων της πράσινης μετάβασης, πέρα από τις περιβαλλοντικές ή οικονομικές της επιπτώσεις.

3. Πόσο συχνά αισθάνεστε άγχος ή στρες για το μέλλον της ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής;

How often do you feel anxious or stressed about the future of energy and climate change?

60 απαντήσεις



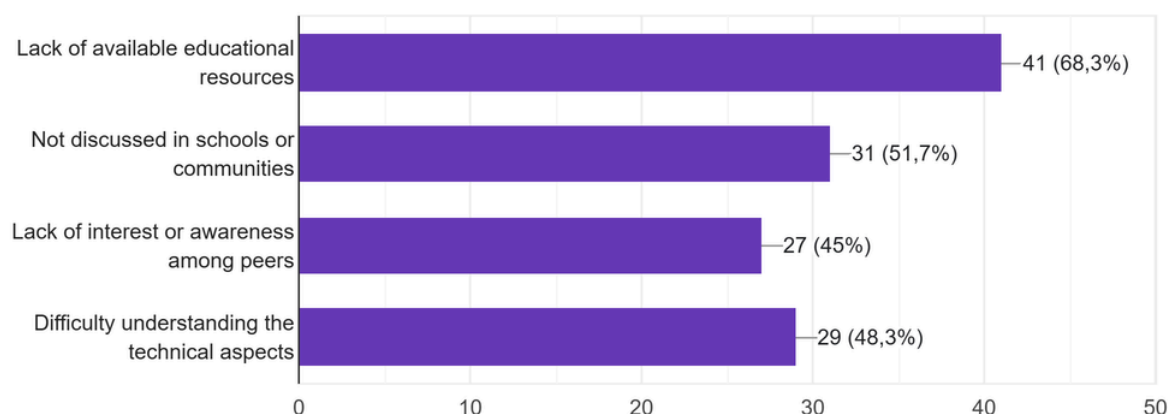
Οι απαντήσεις στην ερώτηση «Πόσο συχνά αισθάνεστε άγχος ή στρες για το μέλλον της ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής;» υπογραμμίζουν μια αξιοσημείωτη επικράτηση του οικολογικού άγχους μεταξύ των συμμετεχόντων. Το 41,7% (25 από τους 60 ερωτηθέντες) δήλωσαν ότι βιώνουν συχνά άγχος ή στρες για αυτά τα ζητήματα (βαθμολογία 1), ενώ οι υπόλοιπες απαντήσεις είναι πιο ομοιόμορφα κατανομημένες σε όλο το φάσμα. Το 16,7% επέλεξε και τις δύο αξιολογήσεις 2 και 4, και το 18,3% επέλεξε μέτριο επίπεδο ανησυχίας (βαθμολογία 3). Μόνο το 6,7% (4 ερωτηθέντες) δήλωσαν ότι σπάνια ή ποτέ δεν αισθάνονται άγχος (βαθμολογία 5).

Αυτά τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι το μέλλον του κλίματος και της ενέργειας αποτελεί σημαντική πηγή ψυχολογικής δυσφορίας για πολλούς νέους, ενισχύοντας τη σημασία της αντιμετώπισης της ψυχικής υγείας και της συναισθηματικής ανθεκτικότητας στην περιβαλλοντική εκπαίδευση και τον σχεδιασμό πολιτικής.

4. Ποιες είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζετε στην πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τη σχέση μεταξύ της χρήσης ενέργειας και της υγείας;

What are the biggest challenges you face in accessing information about the relationship between energy use and health?

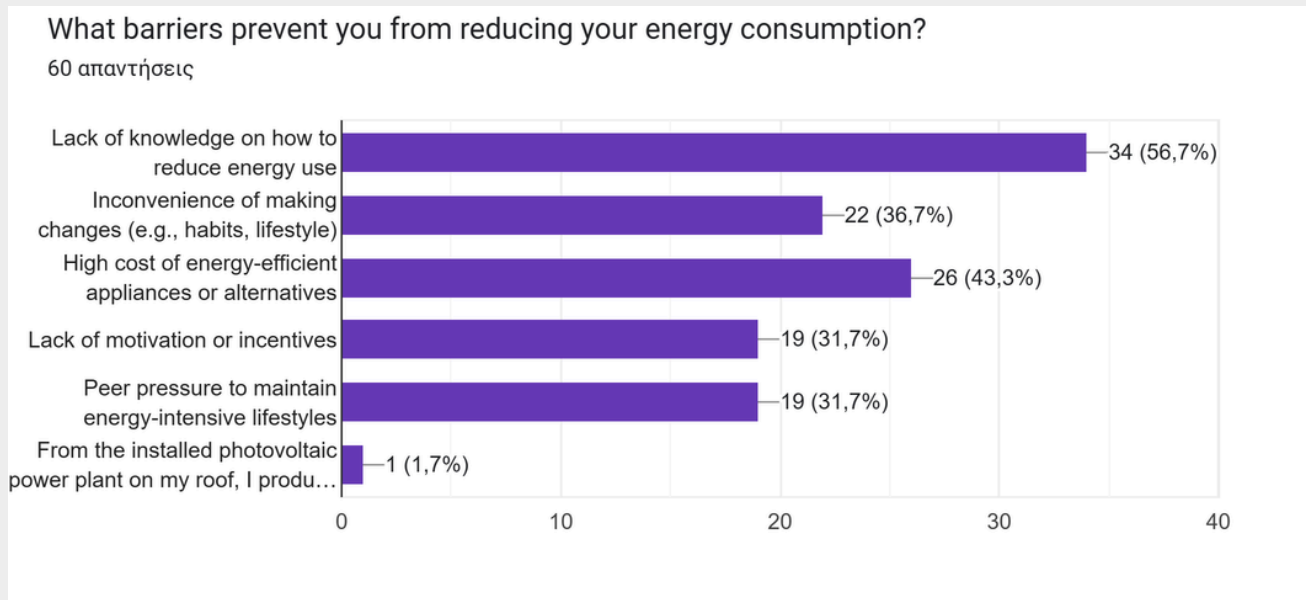
60 απαντήσεις



Στην ερώτηση «Ποιες είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζετε στην πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τη σχέση μεταξύ χρήσης ενέργειας και υγείας;», το πιο συχνά αναφερόμενο εμπόδιο ήταν η έλλειψη διαθέσιμων εκπαιδευτικών πόρων, η οποία επιλέχθηκε από το 68,3% (41 ερωτηθέντες). Ακολουθούσε η έλλειψη συζήτησης στα σχολεία ή τις κοινότητες (51,7%), η δυσκολία κατανόησης τεχνικών πτυχών (48,3%) και η έλλειψη ενδιαφέροντος ή ευαισθητοποίησης μεταξύ των συνομηλίκων (45%).

Αυτά τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν ένα πολύπλευρο κενό τόσο στην πρόσβαση όσο και στην επικοινωνία: όχι μόνο οι πόροι είναι σπάνιοι, αλλά οι υπάρχουσες πληροφορίες είναι συχνά απρόσιτες είτε λόγω πολυπλοκότητας είτε λόγω έλλειψης ενσωμάτωσης στην κανονική εκπαίδευση και στις συζητήσεις μεταξύ ομοτίμων. Τα ευρήματα υποδηλώνουν την ανάγκη για πιο φιλικές προς τους νέους, χωρίς αποκλεισμούς και σχετικές με τα συμφραζόμενα εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που συνδέουν την ενεργειακή παιδεία με τα πραγματικά αποτελέσματα υγείας.

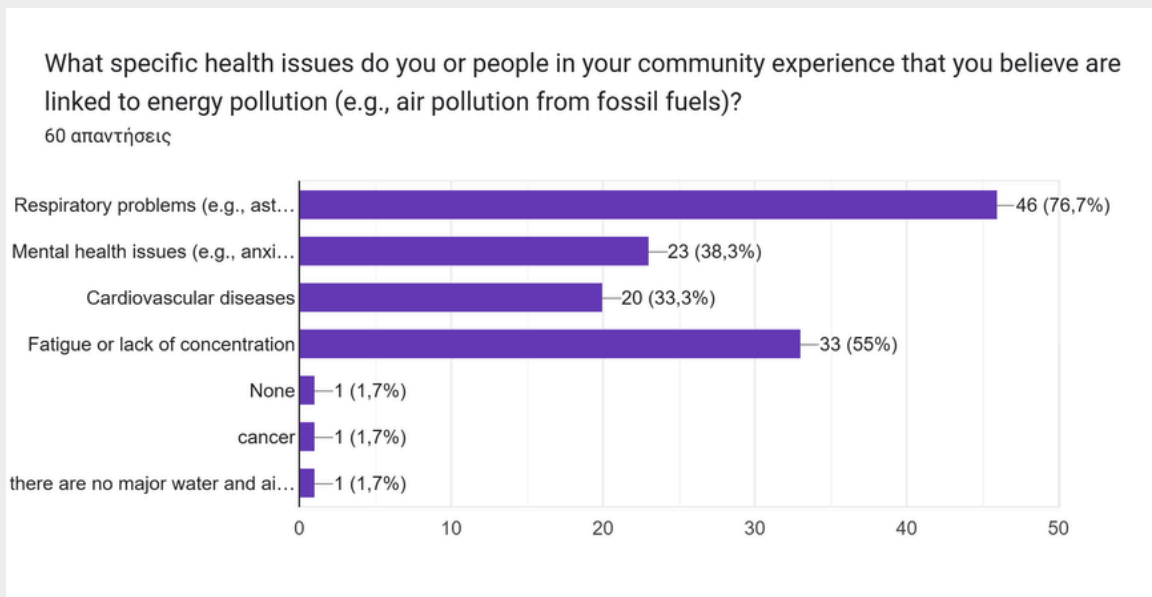
5. Ποια εμπόδια σας εμποδίζουν να μειώσετε την κατανάλωση ενέργειας;



Απαντώντας στην ερώτηση «Ποια εμπόδια σας εμποδίζουν να μειώσετε την κατανάλωση ενέργειας;», οι ερωτηθέντες τόνισαν μια σειρά από εμπόδια — τόσο πρακτικά όσο και ψυχολογικά. Το πιο συχνά αναφερόμενο εμπόδιο ήταν η έλλειψη γνώσης σχετικά με τον τρόπο μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας, την οποία επέλεξε το 56,7% (34 ερωτηθέντες). Ακολουθούσε το υψηλό κόστος των ενεργειακά αποδοτικών συσκευών ή εναλλακτικών λύσεων (43,3%) και η ταλαιπωρία της πραγματοποίησης αλλαγών στις συνήθειες ή τον τρόπο ζωής (36,7%). Επιπλέον, το 31,7% ανέφερε την έλλειψη κινήτρων ή κινήτρων και την πίεση από τους συνομηλικούς για τη διατήρηση ενεργοβόρων τρόπων ζωής, υποδεικνύοντας ότι οι κοινωνικοί κανόνες και το κίνητρο παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς.

Μόνο 1 ερωτηθέν (1,7%) ανέφερε ότι ήδη παράγει τη δική του ενέργεια από φωτοβολταϊκά. Αυτά τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι ενώ το κόστος και η ευκολία παραμένουν βασικές προκλήσεις, ένα μεγάλο μέρος του προβλήματος έγκειται στα κενά γνώσης και στην αδράνεια συμπεριφοράς — παράγοντες που το έργο SHIELD μπορεί να αντιμετωπίσει άμεσα μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης με επίκεντρο τους νέους.

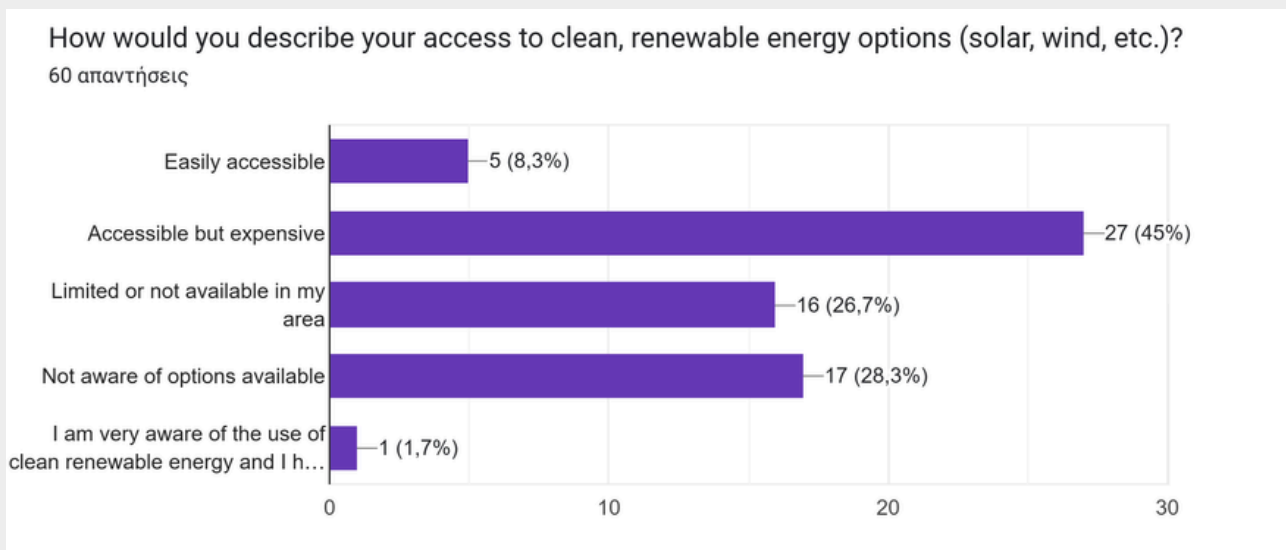
6. Ποια συγκεκριμένα προβλήματα υγείας αντιμετωπίζετε εσείς ή άτομα στην κοινότητά σας που πιστεύετε ότι συνδέονται με την ενεργειακή ρύπανση (π.χ. ατμοσφαιρική ρύπανση από ορυκτά καύσιμα);



Στην ερώτηση «Ποια συγκεκριμένα προβλήματα υγείας αντιμετωπίζετε εσείς ή άτομα στην κοινότητά σας που πιστεύετε ότι συνδέονται με την ενεργειακή ρύπανση (π.χ. ατμοσφαιρική ρύπανση από ορυκτά καύσιμα);», το 76,7% των ερωτηθέντων (46 από τους 60) επεσήμανε τα αναπνευστικά προβλήματα ως το πιο συνηθισμένο και αναγνωρίσιμο πρόβλημα υγείας, επιβεβαιώνοντας την ευρεία επίγνωση της άμεσης σύνδεσης μεταξύ των εκπομπών ορυκτών καυσίμων και παθήσεων όπως το άσθμα ή η βρογχίτιδα. Το 55% εντόπισε επίσης την κόπωση ή την έλλειψη συγκέντρωσης, μια λιγότερο προφανή αλλά εξίσου σημαντική συνέπεια της παρατεταμένης έκθεσης στη ρύπανση.

Τα προβλήματα ψυχικής υγείας (38,3%) και οι καρδιαγγειακές παθήσεις (33,3%) αναγνωρίστηκαν επίσης, αντανακλώντας την κατανόηση του ευρύτερου φυσιολογικού και ψυχολογικού βάρους που μπορεί να επιβάλει η υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Μόνο λίγοι συμμετέχοντες επέλεξαν «καρκίνος», «κανένα» ή παρείχαν σχόλια που υποδεικνύουν ότι δεν υπάρχουν αντιληπτά προβλήματα. Αυτά τα αποτελέσματα υπογραμμίζουν την ποικιλομορφία των ανησυχιών για την υγεία που συνδέονται με την ποιότητα του περιβάλλοντος και τονίζουν την ανάγκη για ολοκληρωμένα εκπαιδευτικά εργαλεία που να αντιμετωπίζουν τόσο τη σωματική όσο και την ψυχική ευεξία σε περιβαλλοντικά πλαίσια.

7. Πώς θα περιγράφατε την πρόσβασή σας σε καθαρές, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ηλιακή, αιολική κ.λπ.);

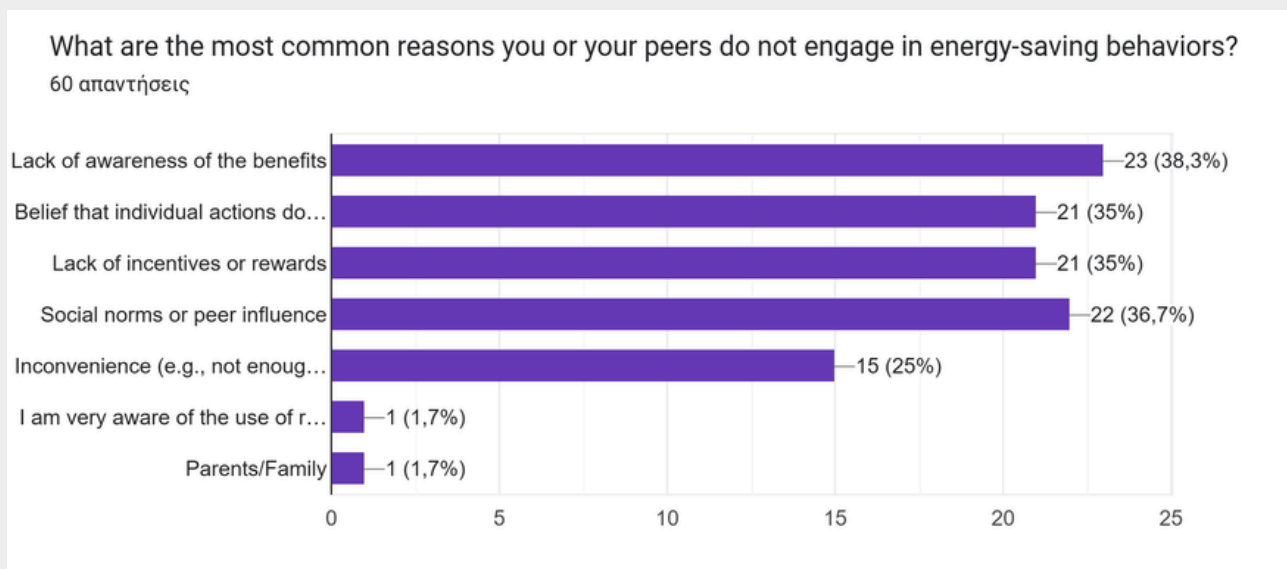


Απαντώντας στην ερώτηση «Πώς θα περιγράφατε την πρόσβασή σας σε καθαρές, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ηλιακή, αιολική κ.λπ.);», η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (45% ή 27 από τους 60) ανέφερε ότι οι εν λόγω επιλογές είναι προσβάσιμες αλλά ακριβές, επισημαίνοντας το κόστος ως το κύριο εμπόδιο στην υιοθέτησή τους. Ένα αξιοσημείωτο 28,3% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει τις διαθέσιμες επιλογές, ενώ το 26,7% ανέφερε ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι περιορισμένες ή δεν είναι διαθέσιμες στην περιοχή τους.

Μόνο το 8,3% θεώρησε την ανανεώσιμη ενέργεια εύκολα προσβάσιμη και μόνο ένας ερωτηθέντας (1,7%) δήλωσε τόσο υψηλή επίγνωση όσο και προσωπική συμμετοχή στη χρήση καθαρής ενέργειας. Αυτά τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι, ενώ μπορεί να υπάρχει ενδιαφέρον, τα κενά προσβασιμότητας -ιδίως τα οικονομικά- και τα πληροφοριακά κενά εμποδίζουν σημαντικά τη μετάβαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης σε επίπεδο κοινότητας και οικονομικά προσιτών ενεργειακών προγραμμάτων θα ήταν απαραίτητη για την ενίσχυση της πρόσβασης και της υιοθέτησης.



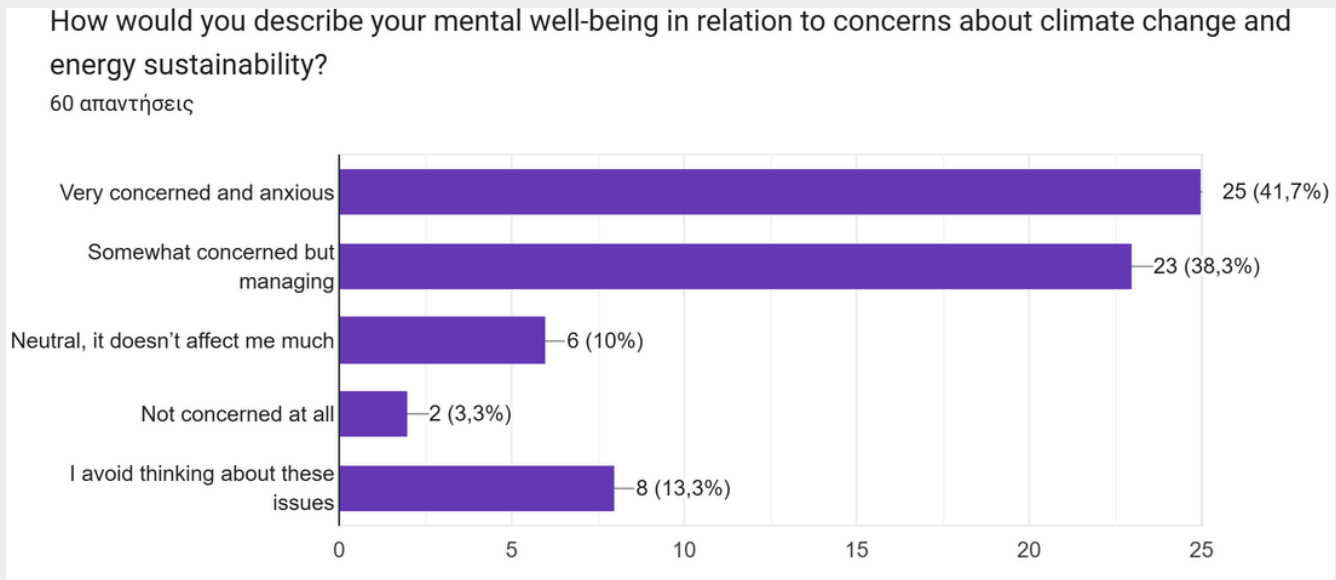
8. Ποιοι είναι οι πιο συνηθισμένοι λόγοι για τους οποίους εσείς ή οι συνομήλικοί σας δεν υιοθετείτε συμπεριφορές εξοικονόμησης ενέργειας;



Όταν ρωτήθηκαν «Ποιοι είναι οι πιο συνηθισμένοι λόγοι για τους οποίους εσείς ή οι συνομήλικοί σας δεν υιοθετείτε συμπεριφορές εξοικονόμησης ενέργειας;», οι συμμετέχοντες επισήμαναν έναν συνδυασμό πληροφοριακών, παρακινητικών και κοινωνικών παραγόντων. Ο κύριος λόγος ήταν η έλλειψη επίγνωσης των οφελών, την οποία ανέφερε το 38,3% (23 ερωτηθέντες), ακολουθούμενη από την πεποίθηση ότι οι ατομικές ενέργειες δεν κάνουν τη διαφορά και την έλλειψη κινήτρων ή ανταμοιβών, και τα δύο σε ποσοστό 35%. Οι κοινωνικοί κανόνες ή η επιρροή από ομοτίμους ήταν επίσης ένας αξιοσημείωτος παράγοντας (36,7%), αποκαλύπτοντας τον ρόλο της ομαδικής συμπεριφοράς και των αντιλήψεων στη διαμόρφωση των ενεργειακών συνηθειών.

Η ταλαιπωρία —όπως η έλλειψη χρόνου ή πόρων— αναφέρθηκε από το 25%, ενώ δύο ερωτηθέντες αναφέρθηκαν στην προσωπική επίγνωση ή στην οικογενειακή επιρροή. Αυτά τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι η συμπεριφορά εξοικονόμησης ενέργειας συχνά παρεμποδίζεται όχι από την απάθεια, αλλά από την αντιληπτή έλλειψη αποτελεσματικότητας, υποστήριξης ή εξωτερικής ενθάρρυνσης. Αυτή η διαπίστωση τονίζει τη σημασία της εμπλοκής σε επίπεδο κοινότητας, της θετικής ενίσχυσης και της σαφέστερης επικοινωνίας των απτών οφελών ενός τρόπου ζωής που σέβεται την ενέργεια.

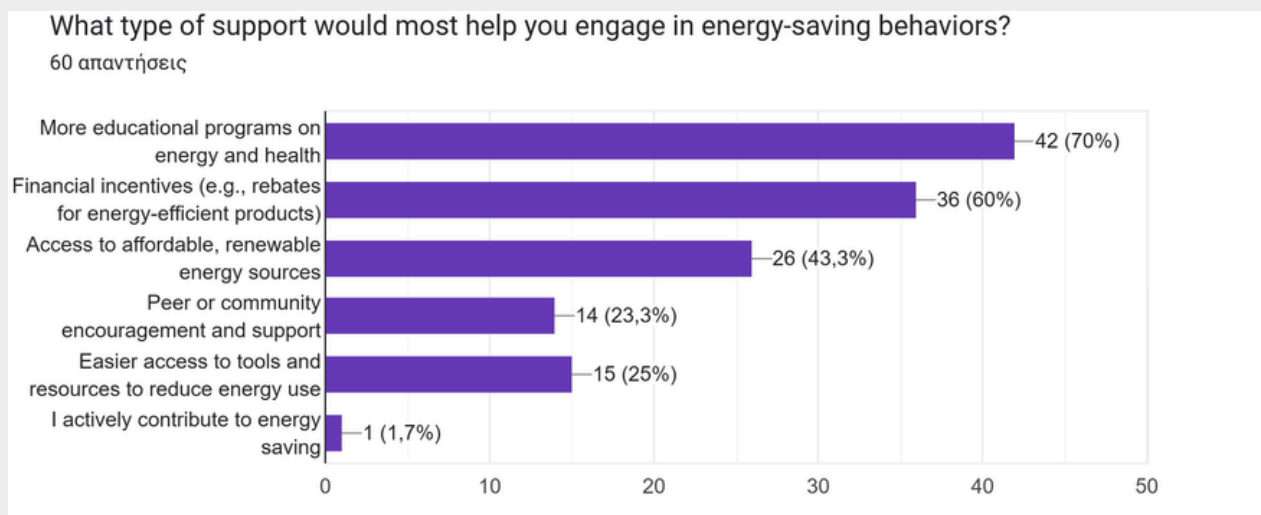
9. Πώς θα περιγράφατε την ψυχική σας ευεξία σε σχέση με τις ανησυχίες σας σχετικά με την κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή βιωσιμότητα;



Απαντώντας στην ερώτηση «Πώς θα περιγράφατε την ψυχική σας ευεξία σε σχέση με τις ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή βιωσιμότητα;», η πλειοψηφία των συμμετεχόντων ανέφερε σημαντικό ψυχολογικό αντίκτυπο. Το 41,7% (25 ερωτηθέντες) περιέγραψε τον εαυτό του ως πολύ ανήσυχο και αγχωμένο, ενώ το 38,3% (23 ερωτηθέντες) δήλωσε ότι ανησυχεί κάπως αλλά το διαχειρίζεται, δείχνοντας ότι σχεδόν το 80% του δείγματος βιώνει κάποιο επίπεδο στρες που σχετίζεται με το κλίμα.

Ένα μικρότερο ποσοστό της ομάδας ανέφερε ότι ήταν ουδέτερο (10%) ή ότι απέφευγε ενεργά το θέμα (13,3%), ενώ μόνο το 3,3% δήλωσε ότι δεν ανησυχούσε καθόλου. Αυτές οι απαντήσεις υπογραμμίζουν την αυξανόμενη επικράτηση του οικολογικού άγχους μεταξύ των νέων και το συναισθηματικό βάρος που φέρουν οι ανησυχίες για το περιβαλλοντικό και ενεργειακό μέλλον. Αυτό τονίζει την ανάγκη ενσωμάτωσης της υποστήριξης της ψυχικής υγείας και των στοιχείων οικοδόμησης ανθεκτικότητας στην εκπαίδευση για το κλίμα και στον πολιτικό διάλογο.

10. Τι είδους υποστήριξη θα σας βοηθούσε περισσότερο να υιοθετήσετε συμπεριφορές εξοικονόμησης ενέργειας;



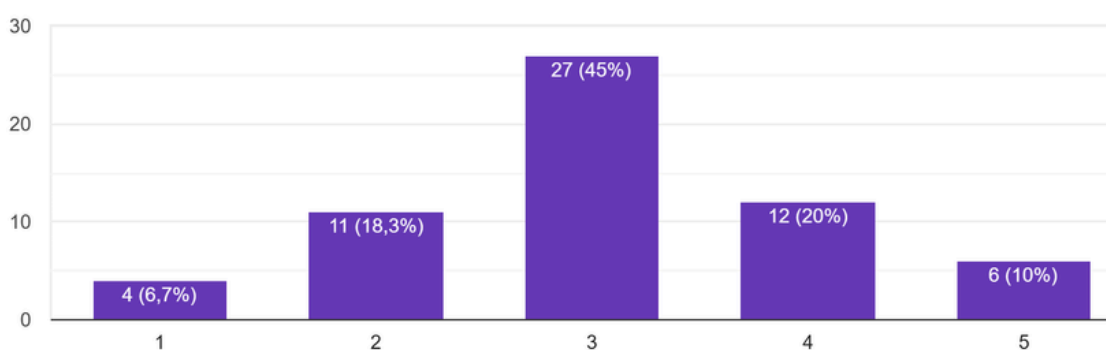
Στην ερώτηση «Ποιος τύπος υποστήριξης θα σας βοηθούσε περισσότερο να υιοθετήσετε συμπεριφορές εξοικονόμησης ενέργειας;», τα αποτελέσματα δείχνουν σαφώς ότι η εκπαίδευση θεωρείται ο ισχυρότερος παράγοντας. Το 70% των ερωτηθέντων (42 από τους 60) επέλεξε περισσότερα εκπαιδευτικά προγράμματα για την ενέργεια και την υγεία ως την κορυφαία μορφή υποστήριξης, υπογραμμίζοντας μια ισχυρή ζήτηση για γνώση και ευαισθητοποίηση. Τα οικονομικά κίνητρα (π.χ., εκπτώσεις για αποδοτικές συσκευές) ήταν η δεύτερη πιο δημοφιλής απάντηση, που επιλέχθηκε από το 60%, υποδεικνύοντας ότι η προσιτή τιμή παραμένει ένας σημαντικός παράγοντας στη συμπεριφορά εξοικονόμησης ενέργειας.

Επιπλέον, το 43,3% εξέφρασε την ανάγκη για πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ λιγότεροι συμμετέχοντες τόνισαν τα εργαλεία και τους πόρους (25%) και την ενθάρρυνση της κοινότητας (23,3%). Μόνο 1 ερωτηθέν (1,7%) ανέφερε ότι ήδη συμβάλλει ενεργά στην εξοικονόμηση ενέργειας. Συνολικά, τα δεδομένα αντικατοπτρίζουν μια διπλή ανάγκη τόσο για ενημερωτική όσο και για διαρθρωτική υποστήριξη, υπογραμμίζοντας ότι όταν οι άνθρωποι κατανοούν το γιατί και τους παρέχονται τα μέσα για να δράσουν, είναι πιο πιθανό να υιοθετήσουν βιώσιμες συνήθειες.

11. Ποιον αντίκτυπο πιστεύετε ότι έχουν οι τρέχουσες ενεργειακές πολιτικές στην υγεία της κοινότητάς σας;

What impact do you believe current energy policies have on the health of your community?

60 απαντήσεις



Στην ερώτηση «Ποιο αντίκτυπο πιστεύετε ότι έχουν οι τρέχουσες ενεργειακές πολιτικές στην υγεία της κοινότητάς σας;», οι απαντήσεις υποδηλώνουν μια κυρίως ουδέτερη έως μέτρια θετική αντίληψη. Η πιο συνηθισμένη απάντηση ήταν η ουδέτερη (βαθμολογία 3), η οποία επιλέχθηκε από το 45% (27 από τους 60 ερωτηθέντες), υποδεικνύοντας ότι πολλοί συμμετέχοντες είτε δεν βλέπουν απτά αποτελέσματα είτε είναι αβέβαιοι για τις επιπτώσεις των πολιτικών.

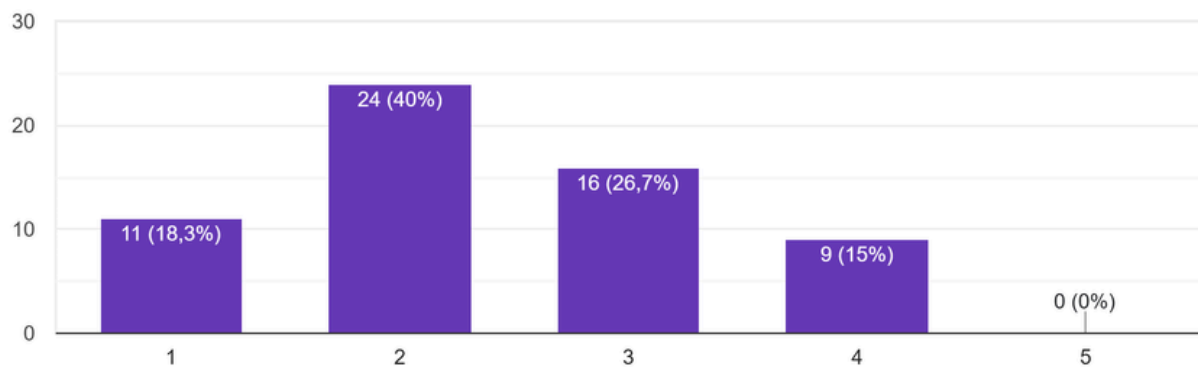
Εν τω μεταξύ, το 30% των ερωτηθέντων έτειναν προς μια θετική άποψη (20% για βαθμολογία 4 και 10% για βαθμολογία 5), ενώ μόνο το 25% αντιλήφθηκε τις επιπτώσεις ως αρνητικές (6,7% στη βαθμολογία 1 και 18,3% στη βαθμολογία 2). Αυτά τα ευρήματα αποκαλύπτουν έναν βαθμό σκεπτικισμού ή αποσύνδεσης μεταξύ των πλαισίων πολιτικής και των αποτελεσμάτων της δημόσιας υγείας, όπως αυτά βιώνονται από τις τοπικές κοινότητες. Υπογραμμίζουν την ανάγκη για πιο ορατές, διαφανείς και προσανατολισμένες στην υγεία ενεργειακές πολιτικές, οι οποίες μπορούν να μεταφράσουν την περιβαλλοντική πρόοδο σε αντιληπτά οφέλη για την καθημερινή ευημερία.

Γ) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΪ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΟΪ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

1. Πόσο συχνά λαμβάνετε υπόψη τις επιπτώσεις στην υγεία (π.χ. ατμοσφαιρική ρύπανση, άγχος) όταν λαμβάνετε αποφάσεις που σχετίζονται με την ενέργεια (π.χ. χρήση λιγότερης ηλεκτρικής ενέργειας, επιλογή ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων);

How often do you consider the health impacts (e.g., air pollution, stress) when making energy-related decisions (e.g., using less electricity, choosing energy-efficient products)?

60 απαντήσεις



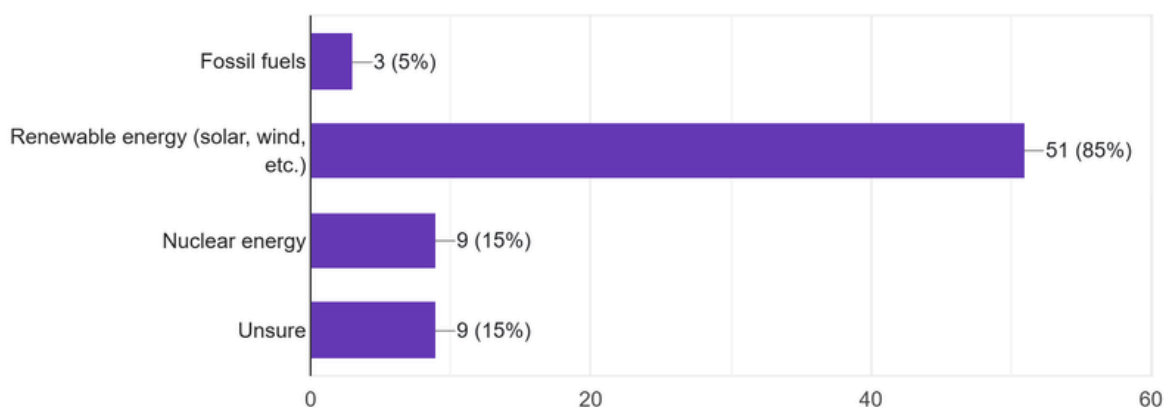
Στην ερώτηση «Πόσο συχνά λαμβάνετε υπόψη τις επιπτώσεις στην υγεία (π.χ. ατμοσφαιρική ρύπανση, άγχος) όταν λαμβάνετε αποφάσεις που σχετίζονται με την ενέργεια (π.χ. χρήση λιγότερης ηλεκτρικής ενέργειας, επιλογή ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων);», οι απαντήσεις αποκαλύπτουν ένα μέτριο επίπεδο επίγνωσης, αλλά όχι σταθερά ισχυρό. Ενώ το 40% (24 ερωτηθέντες) επέλεξε την βαθμολογία 2, υποδεικνύοντας ότι περιστασιακά λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις στην υγεία, μόνο το 18,3% (11 ερωτηθέντες) τις λαμβάνει υπόψη πολύ συχνά (βαθμολογία 1).

Ένα σημαντικό ποσοστό επέλεξε τιμές μεσαίου εύρους — το 26,7% επέλεξε την βαθμολογία 3 και το 15% επέλεξε την 4 — γεγονός που υποδηλώνει ότι για πολλούς, η υγεία αποτελεί δευτερεύον και όχι πρωταρχικό κίνητρο στις ενεργειακές τους αποφάσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι κανείς δεν επέλεξε την βαθμολογία 5 (δεν λαμβάνει ποτέ υπόψη την υγεία), υπονοώντας μια γενική αναγνώριση της σύνδεσης, ακόμη και αν δεν καθοδηγεί πάντα τη συμπεριφορά. Αυτό υποδεικνύει μια ευκαιρία για στοχευμένες καμπάνιες που υπογραμμίζουν πώς οι καθημερινές επιλογές ενέργειας επηρεάζουν άμεσα την προσωπική και την κοινοτική υγεία.

2. Κατά την άποψή σας, ποιο είδος ενέργειας είναι πιο πιθανό να βελτιώσει τη δημόσια υγεία;

In your view, what type of energy is more likely to improve public health?

60 απαντήσεις



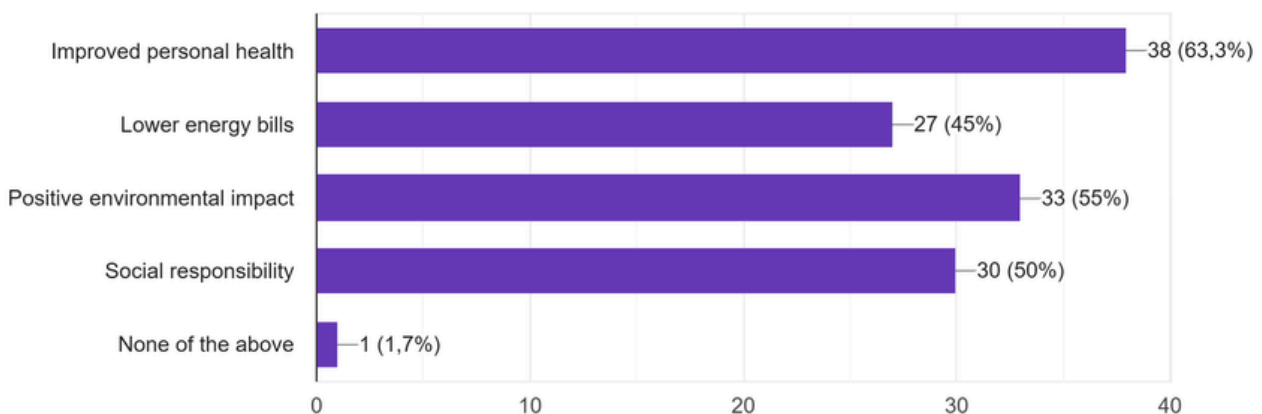
Απαντώντας στην ερώτηση «Κατά την άποψή σας, ποιο είδος ενέργειας είναι πιο πιθανό να βελτιώσει τη δημόσια υγεία;», ένα συντριπτικό 85% των ερωτηθέντων (51 από τους 60) επέλεξαν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ηλιακή, αιολική κ.λπ.), υποδεικνύοντας σαφώς την ισχυρή εμπιστοσύνη του κοινού στα οφέλη τους για την υγεία. Μόνο το 5% προσδιόρισε τα ορυκτά καύσιμα και το 15% επέλεξε την πυρηνική ενέργεια ή δήλωσε ότι δεν ήταν σίγουρο.

Αυτά τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν μια σημαντική μετατόπιση στην αντίληψη για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως μια καθαρότερη, πιο υγιεινή εναλλακτική λύση — πιθανώς λόγω της μη ρυπογόνου φύσης τους και της δυνατότητάς τους να μειώνουν τις αναπνευστικές ασθένειες, το άγχος και την περιβαλλοντική βλάβη. Η σχετικά χαμηλή υποστήριξη για την πυρηνική ενέργεια και τα ορυκτά καύσιμα υποδηλώνει συνεχιζόμενες ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια και τη ρύπανση, ενώ η αβεβαιότητα του 15% υπογραμμίζει έναν πιθανό τομέα για εκπαιδευτική προσέγγιση.



3. Ποιο από τα παρακάτω θα σας παρακινούσε περισσότερο να μειώσετε την προσωπική σας κατανάλωση ενέργειας;

Which of the following would motivate you most to reduce your personal energy consumption?
60 απαντήσεις



Στην ερώτηση «Ποιο από τα παρακάτω θα σας παρακινούσε περισσότερο να μειώσετε την προσωπική σας κατανάλωση ενέργειας;», ο πιο συχνά επιλεγμένος παράγοντας παρακίνησης ήταν η βελτίωση της προσωπικής υγείας, η οποία επιλέχθηκε από το 63,3% των ερωτηθέντων (38 από τους 60). Ακολουθούσαν ο θετικός περιβαλλοντικός αντίκτυπος (55%) και η κοινωνική ευθύνη (50%), οι οποίες και οι δύο υπογραμμίζουν ένα ισχυρό αίσθημα συλλογικής και οικολογικής συνείδησης μεταξύ των συμμετεχόντων.

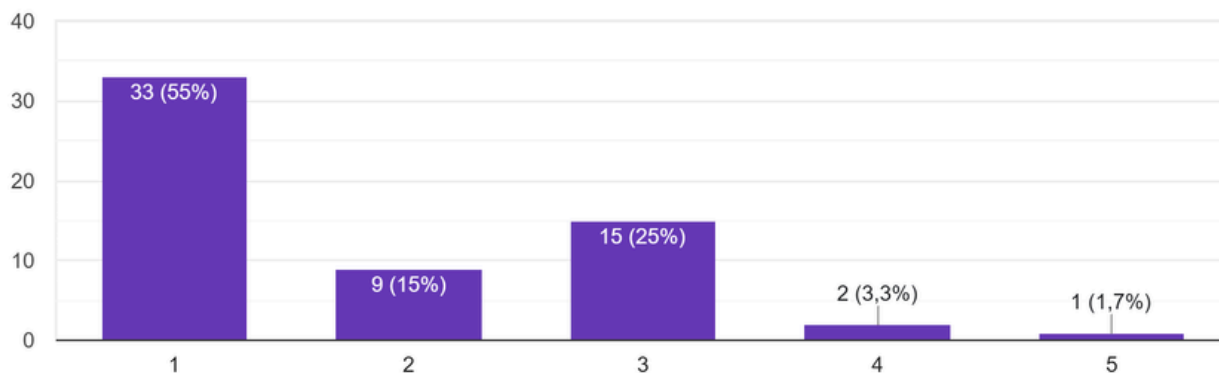
Οι χαμηλότεροι λογαριασμοί ενέργειας αποτέλεσαν επίσης παράγοντα κινήτρων για το 45%, υποδεικνύοντας ότι οι οικονομικοί παράγοντες παραμένουν σχετικοί, αλλά δευτερεύοντες σε σχέση με τις αξίες για την υγεία και το περιβάλλον για πολλούς. Μόνο 1 ερωτηθέν (1,7%) ανέφερε ότι καμία από τις επιλογές δεν θα τον παρακινούσε. Αυτά τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι μελλοντικές εκστρατείες που προωθούν συμπεριφορές εξοικονόμησης ενέργειας θα μπορούσαν να είναι πιο αποτελεσματικές όταν πλαισιώνονται από τα προσωπικά οφέλη για την υγεία, ενισχύοντας παράλληλα τις ευρύτερες περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Δ) ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

1. Πώς θα αξιολογούσατε τα οφέλη για την υγεία από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην κοινότητά σας σε σύγκριση με την ενέργεια που βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα;

How would you rate the health benefits of renewable energy sources in your community compared to fossil fuel-based energy?

60 απαντήσεις



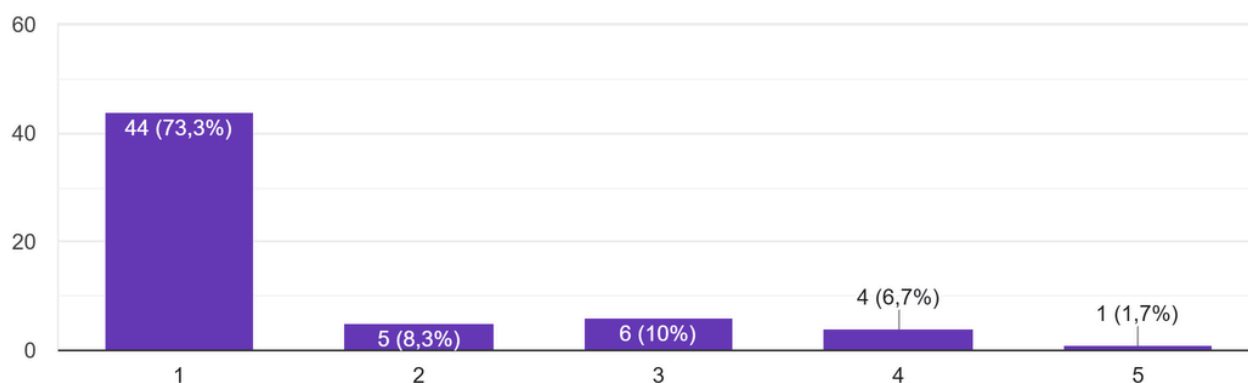
Στην ερώτηση «Πώς θα αξιολογούσατε τα οφέλη για την υγεία από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην κοινότητά σας σε σύγκριση με την ενέργεια που βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα;», η πλειοψηφία των συμμετεχόντων —55% (33 από τους 60)— αξιολόγησε τα οφέλη για την υγεία από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο υψηλότερο επίπεδο (βαθμολογία 1), υποδεικνύοντας ισχυρή εμπιστοσύνη στον θετικό αντίκτυπό τους. Το 25% έδωσε μέτρια βαθμολογία (3) και το 15% επέλεξε ελαφρώς χαμηλότερη θετική βαθμολογία (2), ενώ μόνο μια μικρή μειοψηφία εξέφρασε σκεπτικισμό με βαθμολογίες 4 (3,3%) και 5 (1,7%).

Αυτά τα αποτελέσματα ενισχύουν την σαφή αντίληψη ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι σημαντικά πιο υγιεινές από τις εναλλακτικές λύσεις ορυκτών καυσίμων, αν και το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων φαίνεται να αντιλαμβάνεται μόνο μέτρια ή ασαφή οφέλη. Αυτό το χάσμα υποδηλώνει ότι ενώ η πίστη στα πλεονεκτήματα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι ευρέως διαδεδομένη, η περαιτέρω προβολή των τοπικών αποτελεσμάτων για την υγεία ή των ιστοριών επιτυχίας θα μπορούσε να βοηθήσει στην εμβάθυνση αυτής της κατανόησης σε όλες τις κοινότητες.

2. Πιστεύετε ότι οι κοινότητες που βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έχουν καλύτερη συνολική υγεία σε σύγκριση με εκείνες που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα;

Do you believe communities that rely on renewable energy have better overall health compared to those relying on fossil fuels?

60 απαντήσεις



Στην ερώτηση «Πιστεύετε ότι οι κοινότητες που βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έχουν καλύτερη συνολική υγεία σε σύγκριση με εκείνες που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα;», η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων —73,3% (44 από τους 60)— συμφώνησε απόλυτα (βαθμολογία 1), εκφράζοντας σαφή εμπιστοσύνη στα οφέλη για την υγεία από τις κοινότητες που βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Μικρότερα ποσοστά επέλεξαν τις βαθμολογίες 2 (8,3%) και 3 (10%), υποδηλώνοντας μέτρια συμφωνία ή αβεβαιότητα.

Μόνο το 6,7% (4 ερωτηθέντες) έτεινε προς τη διαφωνία (βαθμολογία 4) και το 1,7% (1 ερωτηθέντας) εξέφρασε έντονη διαφωνία (βαθμολογία 5). Αυτά τα αποτελέσματα αντανακλούν μια ισχυρή συλλογική αντίληψη ότι η υιοθέτηση καθαρών πηγών ενέργειας συμβάλλει σε πιο υγιεινά περιβάλλοντα διαβίωσης, πιθανώς επηρεασμένη από την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη μειωμένη ατμοσφαιρική ρύπανση, τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και τη χαμηλότερη έκθεση σε επιβλαβείς εκπομπές σε περιοχές με επίκεντρο τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Εθνικές πληροφορίες

Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου ανά Χώρα

Όλοι οι εταίροι της κοινοπραξίας SHIELD συνέβαλαν στη διάδοση του ερωτηματολογίου και στη συλλογή απαντήσεων στις τοπικές κοινότητές τους. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν στη συνέχεια συγκεντρώθηκαν, αναλύθηκαν και κοινοποιήθηκαν μεταξύ των εταίρων:

- Ελλάδα (Επικεφαλής Εταίρος – Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας)
- Κροατία (DRVO – Σύνδεσμος για Βιώσιμη Κοινωνική Ανάπτυξη και Εθελοντισμό)
- Βουλγαρία (Ίδρυμα Korenyak)

Ενώ τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται συλλογικά, ορισμένα μοτίβα και αποχρώσεις απόκρισης αποκαλύπτουν πώς κάθε εθνικό πλαίσιο διαμορφώνει τις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές των νέων σε σχέση με τη σχέση ενέργειας-υγείας. Παρακάτω παρουσιάζεται μια ανάλυση των εθνικών γνώσεων όπως προέκυψαν κατά τη διάρκεια της ανάλυσης και των συναντήσεων αναστοχασμού των εταίρων.



Ελλάδα

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Γενικό Προφίλ & Εμβέλεια:

Ο Έλληνας εταίρος συγκέντρωσε απαντήσεις κυρίως από φοιτητές και νέους που ζουν στη Δυτική Μακεδονία, μια περιοχή που ιστορικά διαμορφώθηκε από την εξόρυξη λιγνίτη και την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Αυτό το υπόβαθρο επηρέασε έντονα τα αποτελέσματα.

Βασικές πληροφορίες:

- Οι Έλληνες συμμετέχοντες έδειξαν τη μεγαλύτερη ανησυχία για τις αρνητικές επιπτώσεις των ορυκτών καυσίμων στην υγεία, με πάνω από το 70% να επιλέγει την πιο αρνητική βαθμολογία.
- Υπήρξε αξιοσημείωτη ευαισθητοποίηση σχετικά με τις επιπτώσεις στην ψυχική υγεία που σχετίζονται με την ενεργειακή ρύπανση, με το άγχος και το οικολογικό άγχος να εμφανίζονται συχνά σε ανοιχτά σχόλια.
- Η ανάγκη για προσβάσιμους εκπαιδευτικούς πόρους τονίστηκε περισσότερο στην Ελλάδα από ό,τι σε άλλες χώρες, γεγονός που υπογραμμίζει ένα κενό στην επίσημη περιβαλλοντική εκπαίδευση.
- Το κόστος αναφέρθηκε επανειλημμένα ως εμπόδιο στην πρόσβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αντανακλώντας την οικονομική πολυπλοκότητα της ενεργειακής μετάβασης στις κοινότητες μετά τον άνθρακα.

Επίπεδο εμπλοκής:

Προχωρημένο επίπεδο – οι συμμετέχοντες επέδειξαν υψηλή επίγνωση και ευαισθησία σε ζητήματα περιβάλλοντος και υγείας, τα οποία διαμορφώνονται από την ενεργειακή κληρονομιά της περιοχής.

Κροατία

ΞΥΛΟ (Κρίζεβτσι)

Γενικό Προφίλ & Εμβέλεια:

Οι κροατικές απαντήσεις προήλθαν από την περιοχή Κοπρίβνιτσα-Κρίζεβτσι και τις γύρω κοινότητες νέων που συμμετέχουν στις δραστηριότητες βιωσιμότητας και εθελοντισμού του DRVO.

Βασικές πληροφορίες:

- Οι συμμετέχοντες επέδειξαν ένα ισορροπημένο μείγμα επίγνωσης και περιέργειας, με έντονο ενδιαφέρον να μάθουν περισσότερα για τη σχέση ενέργειας-υγείας.
- Τα ζητήματα ψυχικής υγείας αναγνωρίστηκαν λιγότερο ρητά από ό,τι στην Ελλάδα, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν. Οι κοινωνικές πτυχές (πίεση από ομοτίμους, έλλειψη τοπικών προτύπων) αναφέρθηκαν συχνότερα.
- Οι νέοι της Κροατίας τόνισαν την έλλειψη κοινοτικής υποστήριξης και κινήτρων για συμπεριφορές εξοικονόμησης ενέργειας, υποδεικνύοντας την ανάγκη για κινητοποίηση από τη βάση.
- Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αντιμετωπίστηκαν θετικά, αλλά με σκεπτικισμό όσον αφορά την πραγματική εφαρμογή τους σε επίπεδο κοινότητας.

Επίπεδο εμπλοκής:

Αναπτυσσόμενοι – οι ερωτηθέντες επέδειξαν περιβαλλοντική ευαισθησία, αλλά επεσήμαναν την έλλειψη δομημένων ευκαιριών για δράση σε τοπικό επίπεδο.

Βουλγαρία

Ίδρυμα Κορένιακ (Σόφια)

Γενικό Προφίλ & Εμβέλεια:

Οι συμμετέχοντες ήταν κυρίως νέοι από τις αστικές περιοχές και φοιτητές από τη Σόφια, πολλοί από τους οποίους συμμετείχαν στα προγράμματα του Korenyak για τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και την εκπαίδευση.

Βασικές πληροφορίες:

- Οι Βούλγαροι ερωτηθέντες έδωσαν μεγαλύτερη έμφαση στην εκπαίδευση και την κοινωνική ευθύνη ως κίνητρα για αλλαγή συμπεριφοράς.
- Η επίγνωση σχετικά με τις επιλογές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ήταν αισθητά χαμηλότερη, με πολλούς να δηλώνουν ότι δεν γνώριζαν τις καθαρές εναλλακτικές λύσεις στην περιοχή τους.
- Το άγχος ψυχικής υγείας που συνδέεται με περιβαλλοντικά ζητήματα ήταν μέτριο, αν και πολλοί παραδέχτηκαν ότι αισθάνονται καταβεβλημένοι από την πολυπλοκότητα των κλιματικών ζητημάτων.
- Σε σύγκριση με άλλες χώρες, δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στον ρόλο της κυβέρνησης και της πολιτικής, γεγονός που υποδηλώνει μια πολιτικά ευαισθητοποιημένη δημογραφική ομάδα.

Επίπεδο εμπλοκής:

Ενώ οι νέοι στη Βουλγαρία είναι σαφώς ανοιχτοί στην αλλαγή, οι απαντήσεις δείχνουν την ανάγκη για ισχυρότερη σύνδεση μεταξύ της εθνικής πολιτικής και της τοπικής εμπειρίας.

ΣΥΝΑΨΗ

Τα αποτελέσματα της έρευνας SHIELD αποκαλύπτουν υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης μεταξύ των νέων σχετικά με τις επιπτώσεις στην υγεία τόσο από τη χρήση ορυκτών καυσίμων όσο και από τη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η σαφής πλειοψηφία των ερωτηθέντων αναγνωρίζει τον αρνητικό αντίκτυπο των μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη δημόσια υγεία -ιδίως μέσω αναπνευστικών προβλημάτων και προβλημάτων ψυχικής υγείας- ενώ παράλληλα εκφράζει την ισχυρή υποστήριξή της στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως μια πορεία προς καθαρότερες και υγιέστερες κοινότητες.

Ταυτόχρονα, τα ευρήματα υπογραμμίζουν σημαντικά κενά στην εκπαίδευση, την πρόσβαση και τα κίνητρα, ιδίως όσον αφορά την κατανόηση του πώς οι ατομικές και συλλογικές δράσεις επηρεάζουν τα αποτελέσματα στην ενέργεια και την υγεία.

Εξίσου σημαντικές είναι οι γνώσεις σχετικά με την ψυχική υγεία και το οικολογικό άγχος, με πολλούς συμμετέχοντες να εκφράζουν άγχος, ανησυχία ή ψυχολογική πίεση που συνδέεται με το μέλλον του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή. Η έρευνα επιβεβαιώνει επίσης ότι οι νέοι παρακινούνται από την προσωπική υγεία, την κοινωνική ευθύνη και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αλλά συχνά παρεμποδίζονται από συστημικά εμπόδια όπως η περιορισμένη πρόσβαση σε πόρους, η έλλειψη κινήτρων και η ανεπαρκής υποστήριξη της κοινότητας.

Αυτά τα ευρήματα επικυρώνουν την κεντρική αρχή του έργου SHIELD: ότι η εκπαίδευση για την ενέργεια και την υγεία πρέπει να επαναπροσδιοριστεί μέσω συμμετοχικών, προσβάσιμων και ελκυστικών μορφών, ιδιαίτερα για τους νέους. Τα δεδομένα που συλλέγονται θα συμβάλουν άμεσα στις επόμενες φάσεις του έργου, βοηθώντας στην προσαρμογή του εκπαιδευτικού περιεχομένου και των στρατηγικών προσέγγισης στις συγκεκριμένες ανάγκες, προκλήσεις και κίνητρα που εντοπίζονται σε κάθε χώρα-εταίρο.





ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ
ΜΑΘΗΣΗ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Α2.1 ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΟΥ: 2023-2-EL02-KA220-YOU-000182904

www.shield-project.eu



Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Youth and Lifelong Learning Foundation (INEDIVIM). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.